ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 24ης Μαρτίου 2011 *

Στην υπόθεση C-344/09,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden (Σουηδία) με απόφαση της 2ας Ιουνίου 2009, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 21 Αυγούστου 2009, στο πλαίσιο της εξετάσεως καταγγελίας που υπέβαλε ο

Dan Bengtsson

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Levits, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, M. Safjan (εισηγητή) και M. Berger, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mazák
γραμματέας: A. Calot Escobar

* Γλώσσα διαδικασίας: η σουηδική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της σύστασης 1999/519/ΕΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 1999, περί του περιορισμού της έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία (0 Hz έως 300 GHz) (ΕΕ L 199, σ. 59), από την άποψη του άρθρου 174, παράγραφος 2, ΕΚ.

2 Η παρούσα αίτηση υποβλήθηκε από τη Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden (επιτροπή προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας του Δήμου Mora), κατόπιν του αιτήματος που υπέβαλε σ' αυτό ο D. Bengtsson να μειωθεί το επίπεδο μη ιοντιζουσών ακτινοβολιών που εκπέμπονται από εγκατεστημένους πλησίον της οικίας του σταθμούς βάσεως φορέων εκμεταλλεύσεως κινητής τηλεφωνίας.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

3 Από την απόφαση περί παραπομπής και από τις υποβληθείσες στο Δικαστήριο παρατηρήσεις προκύπτει ότι, κατά τη διάρκεια του έτους 2006, ο D. Bengtsson, κάτοικος του Δήμου Mora, υπέβαλε καταγγελία στη Mora kommun, Miljö- och

hälsoskyddsnämnden, ισχυριζόμενος ότι η έκθεση στις ακτινοβολίες που εκπέμπουν οι εγκατεστημένοι πλησίον της οικίας του σταθμοί βάσεως ασύρματων τηλεπικοινωνιών και μεταδόσεως δεδομένων του προκάλεσαν σοβαρά προβλήματα υγείας. Ζήτησε να εφαρμοσθεί η αρχή της προφυλάξεως για να ληφθούν μέτρα, προκειμένου να μειωθεί η έκθεση της οικίας του στις εν λόγω ακτινοβολίες.

4 Η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, είναι μία δημοτική επιτροπή υπεύθυνη για την επιτήρηση στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας στον εν λόγω δήμο, η οποία έχεις ως αποστολή τη λήψη των απαραίτητων διορθωτικών μέτρων. Στο πλαίσιο αυτό, οφείλει, μεταξύ άλλων, να επιβλέπει τους σταθμούς βάσεως ασύρματων τηλεπικοινωνιών και μεταδόσεως δεδομένων.

5 Σύμφωνα με το άρθρο 9 του κεφαλαίου 26 του νόμου περί του σουηδικού κώδικα περιβάλλοντος 1998:808, οι δημοτικές επιτροπές όπως η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, έχουν τη δυνατότητα να απευθύνουν στους φορείς εκμεταλλεύσεως διαταγές και απαγορεύσεις. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 του κεφαλαίου 26 του νόμου αυτού, οι διαταγές και απαγορεύσεις αυτού του είδους μπορεί να συνοδεύονται από την επιβολή προστίμου.

6 Κατά το άρθρο 1 του κεφαλαίου 19 του νόμου αυτού, οι αποφάσεις των εν λόγω δημοτικών επιτροπών μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο διοικητικής ενστάσεως ενώπιον του Länsstyrelse (νομαρχιακή διοίκηση), του οποίου οι αποφάσεις μπορούν εν συνεχεία να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Miljödomstolen (περιβαλλοντικό δικαστήριο).

7 Οι εγκατεστημένοι πλησίον της οικίας του D. Bengtsson σταθμοί βάσεως των φορέων εκμεταλλεύσεως των δικτύων κινητής τηλεφωνίας κλήθηκαν από τη Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την καταγγελία του. Εν προκειμένω, το σύνολο των φορέων εκμεταλλεύσεως ισχυρίστηκε ότι τηρείται η ισχύουσα νομοθεσία, δεδομένου ότι η έκθεση στις

ακτινοβολίες είναι κάτω από τα επίπεδα αναφοράς που προβλέπονται στη σύσταση 1999/519. Κατά συνέπεια, δεν προέβησαν εκουσίως σε μείωση των μη ιοντιζουσών ακτινοβολιών σε ένα αποδεκτό κατά τον καταγγέλλοντα επίπεδο.

8 Έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις των εν λόγω φορέων εκμεταλλεύσεως των δικτύων κινητής τηλεφωνίας, ο D. Bengtsson υπογράμμισε ότι τα εν λόγω επίπεδα αναφοράς απλώς ορίζουν σε ποιο βαθμό εκθέσεως επέρχεται υπερθέρμανση επιστημονικώς αποδεδειγμένη και ότι, κατά συνέπεια, δεν είναι λυσιτελή για την εκτίμηση άλλων επιδράσεων στην υγεία σύμφωνα με την αρχή της προφυλάξεως.

9 Υπό την ιδιότητά του ως αρχή επιτηρήσεως των σταθμών βάσεως ασύρματων τηλεπικοινωνιών και μεταδόσεως δεδομένων, η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, πρέπει να αποφανθεί επί της συνέχειας που πρέπει να δοθεί στην καταγγελία του κ. Bengtsson.

10 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«[...] Λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 174, παράγραφος 2, ΕΚ, έχουν τα επίπεδα αναφοράς των ηλεκτρομαγνητικών πεδίων που προβλέπονται στη σύσταση 1999/519[…] την έννοια ότι πρέπει να αποτελούν κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της αρχής της προφυλάξεως ή αποτελεί η αρχή αυτή συμπλήρωμα της ως άνω συστάσεως[;]»

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

11 Κατά το άρθρο 92, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο εφαρμόζεται επί της διαδικασίας εκδόσεως προδικαστικού ερωτήματος δυνάμει του άρθρου 103, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, όταν το Δικαστήριο είναι προδήλως αναρμόδιο να επιληφθεί της προσφυγής ή όταν η προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη, το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.

12 Η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, με τις διευκρινίσεις που κλήθηκε να παράσχει δυνάμει του άρθρου 104, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας, επισημαίνει ότι στο πλαίσιο της δραστηριότητας επιτηρήσεως ενεργεί ως διοικητική αρχή ασκούσα δικαιοδοτικά καθήκοντα. Πληροί, συναφώς, όλα τα κριτήρια που έχει καθιερώσει η νομολογία για τον χαρακτηρισμό της ως «δικαστηρίου κράτους μέλους» κατά την έννοια του άρθρου 234 ΕΚ. Επιπλέον, έχει επιληφθεί διαφορά και καλείται να αποφανθεί στο πλαίσιο διαδικασίας η οποία πρόκειται να καταλήξει στην έκδοση αποφάσεως δικαιοδοτικού χαρακτήρα.

13 Η TeliaSonera Mobile Networks AB εκτιμά ότι η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, δεν είναι δικαστήριο υπό την έννοια του άρθρου 234 ΕΚ, για τον λόγο ότι η αποστολή του επιτηρήσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως άσκηση δικαιοδοτικού έργου.

14 Η Tele2 Sverige AB υποστηρίζει ότι η δραστηριότητα λήψεως αποφάσεων της Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, είναι εκτελεστικής φύσεως και δεν μπορεί να εξομοιωθεί με δικαιοδοτική δραστηριότητα. Επιπλέον, δεν υφίσταται διαφορά μεταξύ των μερών που αναφέρει το αιτούν όργανο.

15 Η Τσεχική Κυβέρνηση εκθέτει ότι η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, δεν αποτελεί μέρος της δικαστικής εξουσίας του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους. Δεδομένου ότι οι αποφάσεις που εκδίδει μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Länsstyrelse και δεδομένου ότι, στην περίπτωση παραδικαστικής αρχής, πρέπει να εφαρμόζονται με μεγαλύτερη αυστηρότητα τα διαμορφωμένα από τη νομολογία κριτήρια, ιδίως σε ό,τι αφορά την απαίτηση ανεξαρτησίας, δεν αποτελεί δικαστήριο υπό την έννοια του άρθρου 234 ΕΚ.

16 Η Γαλλική Κυβέρνηση αμφιβάλλει ως προς το αν η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, μπορεί να χαρακτηριστεί δικαστήριο υπό την έννοια του άρθρου 234 ΕΚ.

17 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο ασκήσεως των καθηκόντων του ως αρχή επιτηρήσεως, η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, έχει τη δυνατότητα να απευθύνει διαταγές στους φορείς εκμεταλλεύσεως, γεγονός που αποτελεί άσκηση διοικητικού καθήκοντος. Συνεπώς, δεν εκκρεμεί διαφορά ενώπιόν της και δεν καλείται να αποφανθεί στο πλαίσιο διαδικασίας η οποία πρόκειται να καταλήξει στην έκδοση αποφάσεως δικαιοδοτικού χαρακτήρα. Επιπλέον, δεδομένου ότι το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να ανακαλέσει τον διορισμό του συνόλου των μελών της εν λόγω επιτροπής, εφόσον η πολιτική πλειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου δεν αντιστοιχεί πλέον σε αυτή της εν λόγω επιτροπής ή στην περίπτωση τροποποιήσεως της οργανώσεως της τελευταίας, σύμφωνα με το άρθρο 10a, κεφάλαιο 4, του δημοτικού νόμου 1991:900, η απαίτηση περί ανεξαρτησίας του αιτούντος οργάνου δεν πληρούται.

18 Κατά πάγια νομολογία, από το άρθρο 234 ΕΚ προκύπτει ότι τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να υποβάλλουν προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο μόνον εφόσον εκκρεμεί ενώπιον αυτών διαφορά και εφόσον καλούνται να αποφανθούν στο πλαίσιο διαδικασίας η οποία πρόκειται να καταλήξει στην έκδοση αποφάσεως δικαιοδοτικού χαρακτήρα (βλ., μεταξύ άλλων, τη διάταξη της 18ης Ιουνίου 1980, 138/80, Borker, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 1975, σκέψη 4, τις αποφάσεις της 31ης Μαΐου 2005, C-53/03, ΣΥΦΑΙΤ κ.λπ., Συλλογή 2005, σ. I-4609, σκέψη 29, καθώς και της 25ης Μαΐου 2009, C-14/08, Roda Golf & Beach Resort, Συλλογή 2009, σ. I-5439, σκέψη 34).

19 Ως εκ τούτου, εφόσον ενεργεί ως διοικητική αρχή χωρίς συγχρόνως να καλείται να επιλύσει διαφορά, υπό την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου, το αιτούν όργανο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ασκούν δικαιοδοτικό καθήκον (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 19ης Οκτωβρίου 1995, C-111/94, Job Centre, Συλλογή 1995, σ. I-3361, σκέψη 11, της 15ης Ιανουαρίου 2002, C-182/00, Lutz κ.λπ., Συλλογή 2002, σ. I-547, σκέψη 14, καθώς και την προπαρατεθείσα απόφαση Roda Golf & Beach Resort, σκέψη 35).

20 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι στην υπόθεση στο πλαίσιο της υποβληθείσας ενώπιόν του καταγγελίας, η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, ασκεί καθήκοντα διοικητικής φύσεως.

21 Ειδικότερα, κατά πρώτον, καθίσταται σαφές ότι η εν λόγω δημοτική επιτροπή είναι υπεύθυνη για την επιτήρηση στον τομέα του περιβάλλοντος και της υγείας και έχει ως αποστολή τη λήψη των απαραίτητων διορθωτικών μέτρων.

22 Κατά δεύτερον, δεν προκύπτει ούτε από την απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου ούτε από τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο ότι σε σχέση με την κατάσταση του D. Bengtsson ελήφθη, πριν από την εκ μέρους της Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο, απόφαση κατά της οποίας ασκήθηκε προσφυγή ενώπιον της επιτροπής αυτής. Πρόκειται, συνεπώς, για την πρώτη αρχή η οποία εξέτασε την αίτηση περί μειώσεως των μη ιοντιζουσών ακτινοβολιών των εκπεμπόμενων από τους εγκατεστημένους πλησίον της οικίας του D. Bengtsson σταθμούς βάσεως (βλ. κατ' αναλογίαν, μεταξύ άλλων, τις διατάξεις της 10ης Ιουλίου 2001, C-86/00, HSB-Wohnbau, Συλλογή 2001, σ. I-5353, σκέψη 15, της 22ας Ιανουαρίου 2002, C-447/00, Holto, Συλλογή 2002, σ. I-735, σκέψη 21, καθώς και της 12ης Ιανουαρίου 2010, C-497/08, Amiraike Berlin, Συλλογή 2010, σ. I-101, σκέψη 20).

23 Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο εντός του οποίου υποβλήθηκε η υπό κρίση αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, δεν καλείται η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, να ελέγξει τη νομιμότητα μιας αποφάσεως. Η αποστολή του συνίσταται στη διατύπωση μιας πρώτης γνώμης επί της καταγγελίας ενός

διοικούμενου. Υπ' αυτές τις συνθήκες δεν καλείται να επιλύσει διαφορά, κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 1998, C-134/97, Victoria Film, Συλλογή 1998, σ. I-7023, σκέψεις 16 και 18).

24 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός ότι μεμονωμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα μπορούν να υποβάλλουν παρατηρήσεις ενώπιον της Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, δεδομένου ότι μια τέτοια δυνατότητα δεν επηρεάζει τον χαρακτήρα της ασκούμενης δραστηριότητας (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 14ης Ιουνίου 2001, C-178/99, Salzmann, Συλλογή 2001, σ. I-4421, σκέψη 18).

25 Εντεύθεν συνάγεται ότι, στην υπόθεση στο πλαίσιο της εξετάσεως της καταγγελίας που υποβλήθηκε από τον D. Bengtsson, η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, ενεργεί ως διοικητική αρχή, χωρίς να έχει παραλλήλως κληθεί να επιλύσει διαφορά, κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου, οπότε ενεργεί ως μη δικαιοδοτικό όργανο.

26 Κατόπιν των ανωτέρω, διαπιστώνεται, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 92, παράγραφος 1, και 103, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ότι το Δικαστήριο είναι προδήλως αναρμόδιο να αποφανθεί επί του υποβληθέντος από τη Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, ερωτήματος.

Επί των δικαστικών εξόδων

27 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τον D. Bengtsson τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον της Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, σ' αυτή εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πέραν του D. Bengtsson, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) διατάσσει:

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι προδήλως αναρμόδιο να δώσει απάντηση στο ερώτημα που υπέβαλε η Mora kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden (Σουηδία), με απόφαση της 2ας Ιουνίου 2009.

(υπογραφές)